

“Астана Медицина Университеті” АҚ

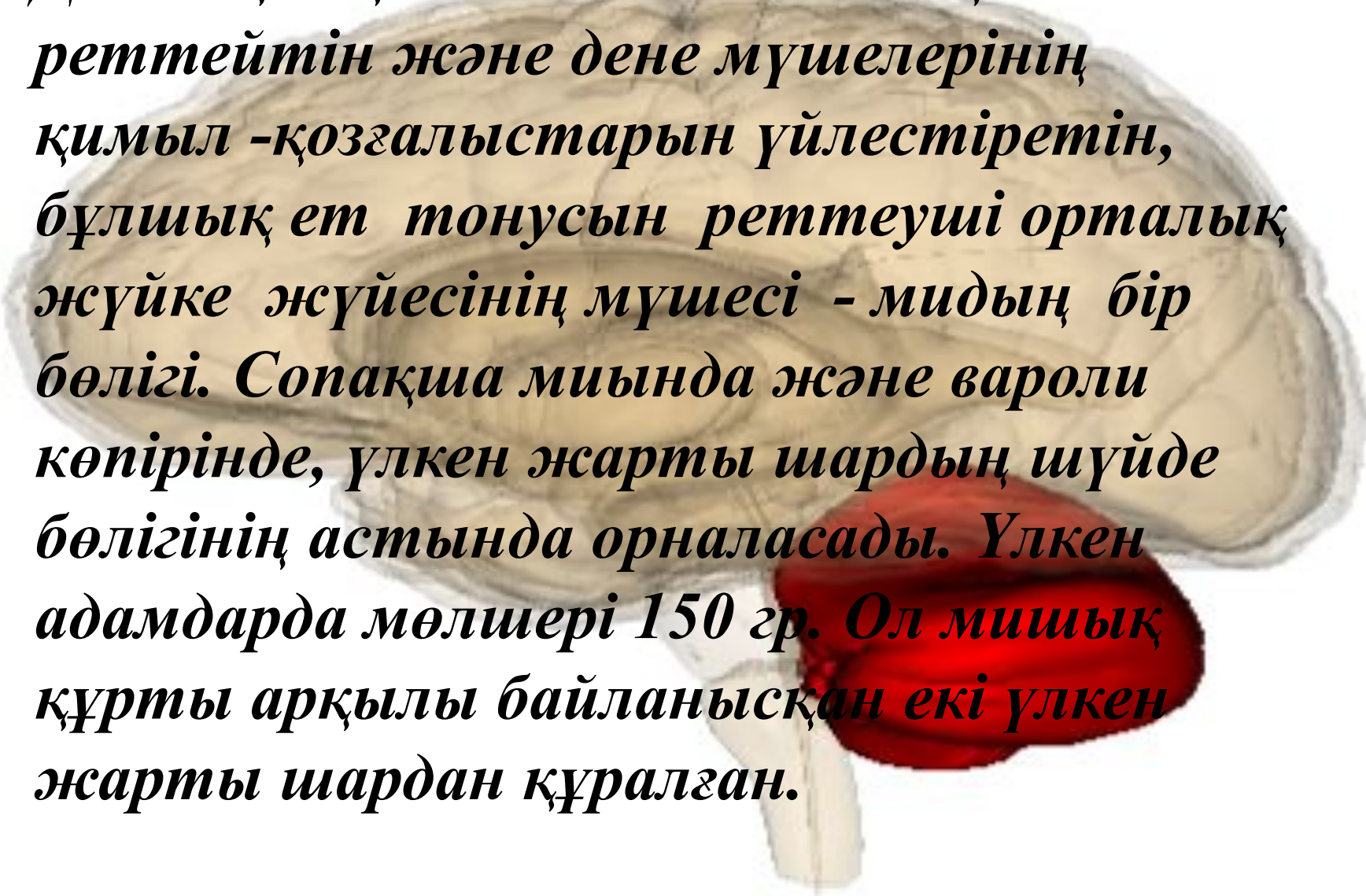
*МИШЫҚ. Зақымдану синдромы.
Зерттеу әдістері*

Орындаған: Тажибаева Қ.Ж.

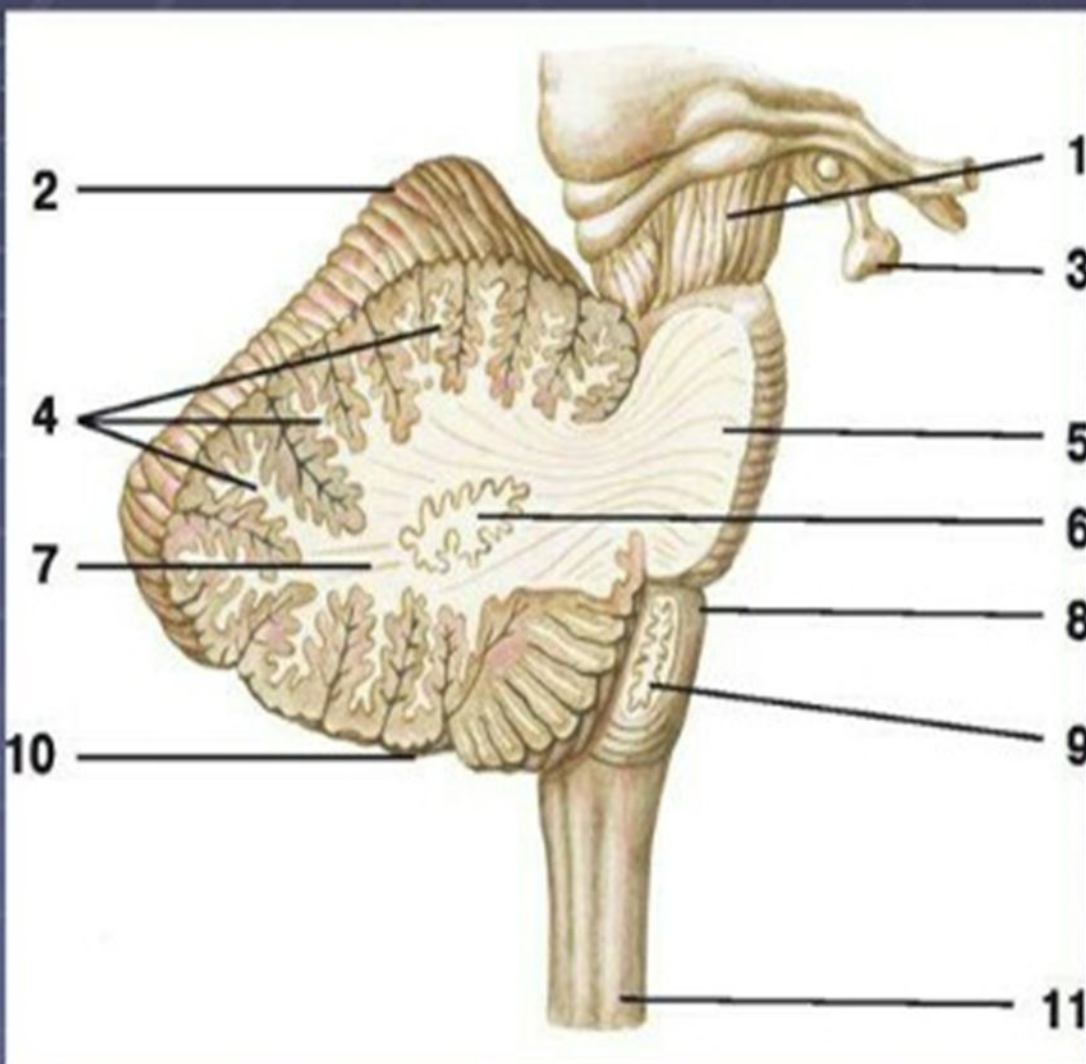
Тексерген: Балтаева. Ж.Ш.

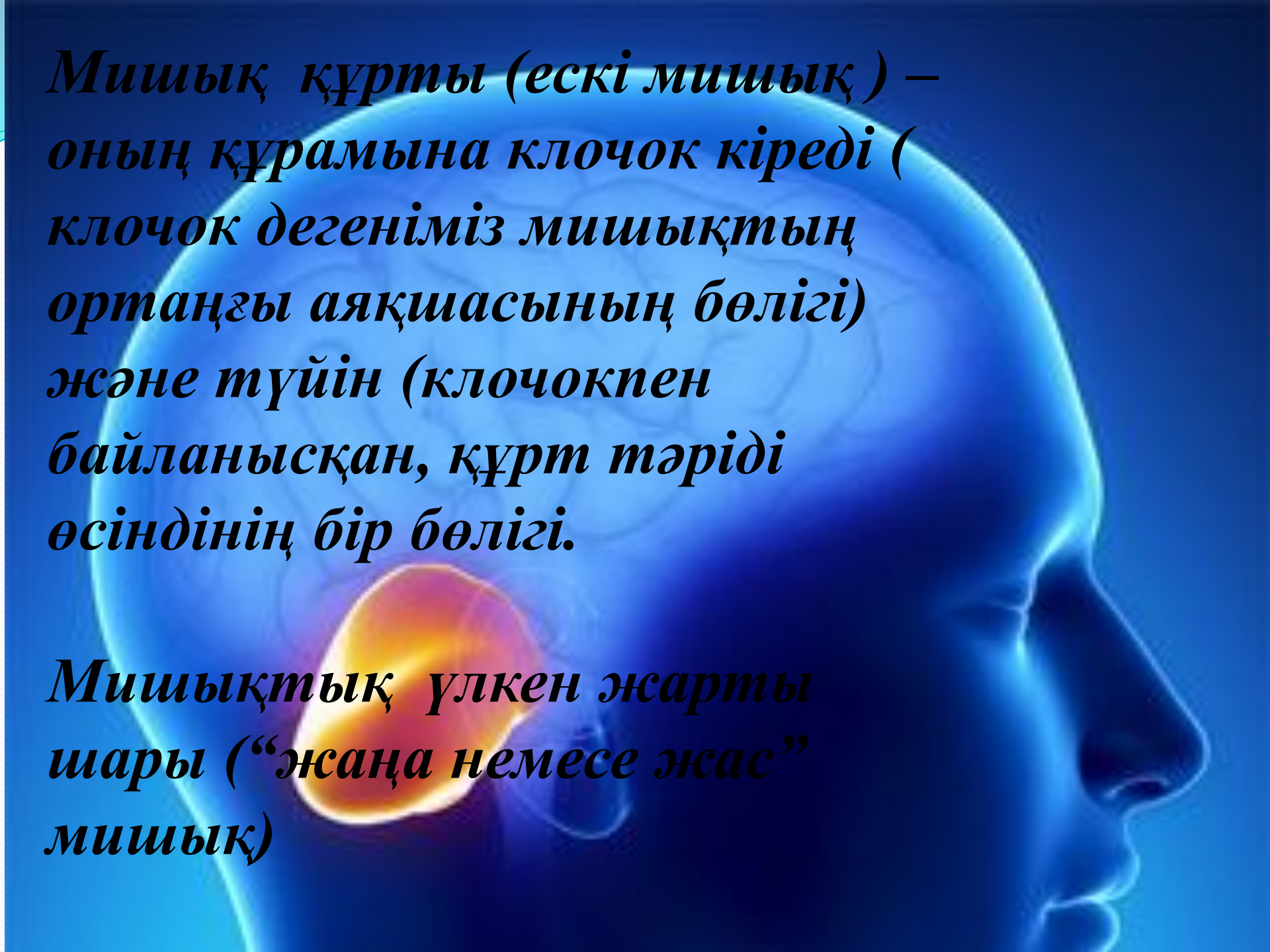
Дененің кеңістіктегі теңе -теңдігін реттейтін және дене мүшелерінің қимыл -қозғалыстарын үйлестіретін, бұлшық ет тонусын реттеуші орталық жүйке жүйесінің мүшесі - мидың бір бөлігі. Сопақша миында және вароли көпірінде, үлкен жарты шардың шүйде бөлігінің астында орналасады. Үлкен адамдарда мөлшері 150 гр. Ол мишық құрты арқылы байланысқан екі үлкен жарты шардан құралған.

An anatomical illustration of the human brain, viewed from a slightly elevated lateral perspective. The cerebellum, located at the back and bottom of the brain, is highlighted in a vibrant red color, contrasting with the natural tan and light brown tones of the rest of the brain. The cerebellum's characteristic folded surface is clearly visible. The brain is set against a plain white background.

Мишық

- 1 — ми аяғы;
- 2 — мишықтың үстіңгі беті;
- 3 — гипофиз;
- 4 — ақ пластинкалар;
- 5 — көпір;
- 6 — тісті ядро;
- 7 — ақ зат;
- 8 — сопақша ми;
- 9 — олива ядросы;
- 10 — мишықтың төменгі беті;
- 11 — жұлын

*Мишық құрты (ескі мишық) –
оның құрамына клочок кіреді (
клочок дегеніміз мишықтың
ортаңғы аяқшасының бөлігі)
және түйін (клочокпен
байланысқан, құрт тәріді
өсіндінің бір бөлігі.*

*Мишықтық үлкен жарты
шары (“жаңа немесе жас”
мишық)*

Мишық қыртысы 3 қабаттан тұрады:

- 1. сыртқы - молекулярлы қабат*
- 2. ортаңғы - ганглионды қабат*
- 3. ішкі - дәнді қабат*

Мишық сыртқы қатпарлы - сұр заттық мишық қыртысынан және ішкі - ақзаттан тұрады:

Мишықтың сұр заты: жұлдызша, себетше, алмұрт тәрізді және дәнді нейроцит терден құралған.

Мишықтың ақ заты: миелинді жүйке талшықтарынан тұрады.

Мозжечок

Мишық аяқшасы

Жоғарғы мишық аяқшасы .

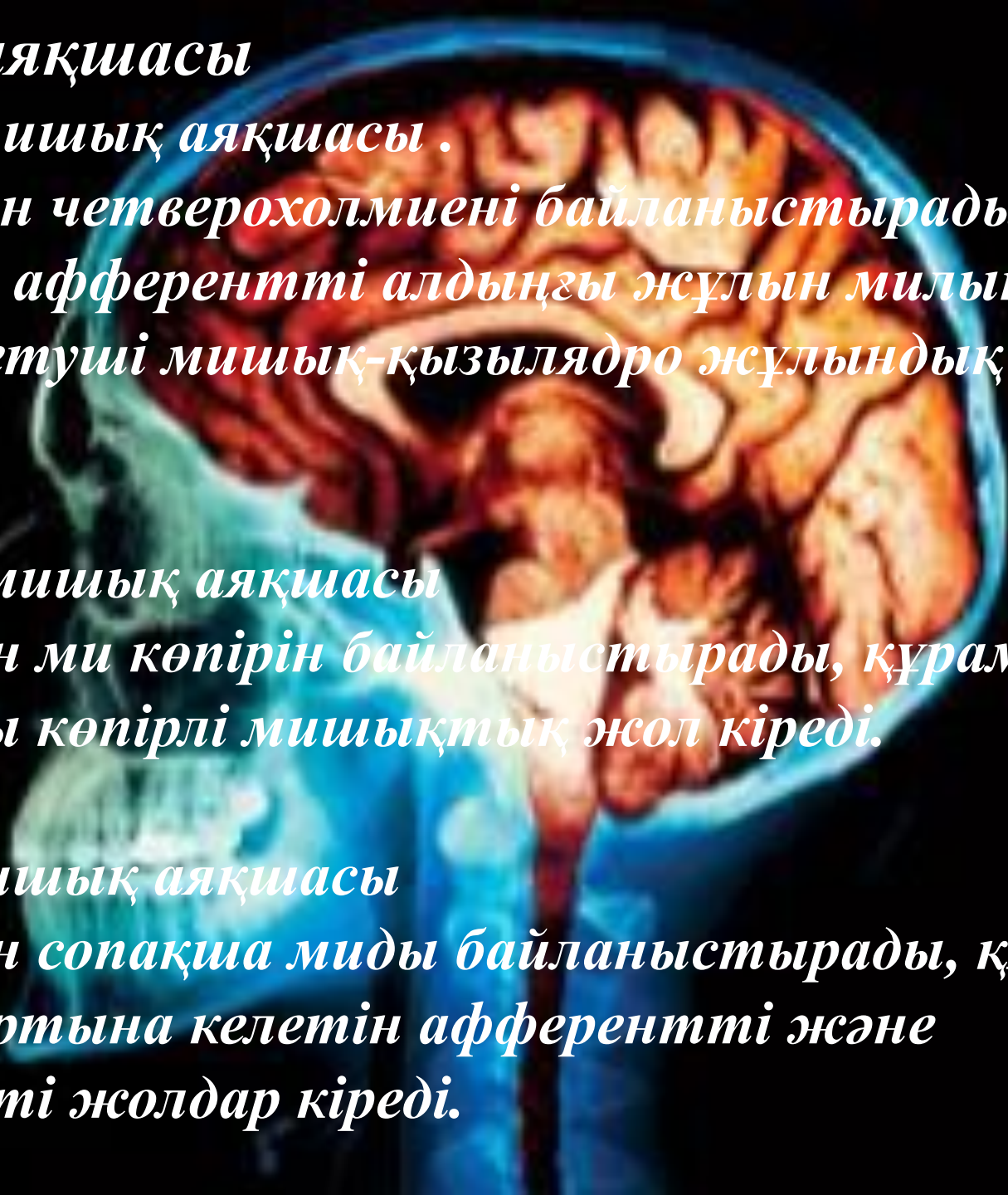
Мишық пен четверохолмиені байланыстырады, құрамына афферентті алдыңғы жұлын милық-жол және и әкетуші мишық-қызылядро жұлындық жол жатады.

Ортаңғы мишық аяқшасы

мишық пен ми көпірін байланыстырады, құрамына қыртысты көпірлі мишықтық жол кіреді.

Төменгі мишық аяқшасы

мишық пен сопақша миды байланыстырады, құрамына мишық құртына келетін афферентті және эфферентті жолдар кіреді.

Мишық функциясы

Дене тепе-теңдігі

Қимыл үйлесімділігі

Бірге әсерленуі(синергия)

Бұлшық ет тонусы регуляциясы

бағытталған қозғалысты нақты және тез орындау

Мишық зақымдалу

симптомдары

- Триада Лючиани: атония, астения, астазия.
- Дисартрия - сөйлеу моторикасын ұйымдастырудың бұзылуы.
- Адиадохокинез - қозғалыстың бір түрін керісінше өзгерту кезінде реакцияларды бәсеңдету.
- Дистония бұлшықет тонусын еріксіз жоғарылауы немесе бәсеңдеуі болып табылады.
- Шарко үштігі: нистагм, интенционды тремор, скандирленген сөйлеу.
- Статикалық атаксия – вертикальды қалыпта туловища шайқалуы
Динамикалық (локомотивтік) атаксия - дәлдікті талап ететін әрекеттерді орындау кезінде қозғалыстарды үйлестіруді бұзу.
- Дисметрия - қозғалыстың біркелкілігінің бұзылуы, ол шамадан тыс немесе жеткіліксіз қозғалыста.

- Мегалография – жазудың өзгеруі, онда әріптер тым үлкен және біркелкі болмайды.
- Асингерия – біркелкі(содружественный) қозғалыстардың бұзылуы.
- Пьяная походка- анық емес, аяқтары алшақ қойылатын жүріс. шайқалып жүру зақымданған аймақта анық
- Бұлшықеттердің гипотензиясы - бұлшықет тонының төмендеуі, атонияға дейін. Бұл буындардағы пассивті қозғалыстардың артық болуымен көрінеді. Ең көп байқалатын мишық құрттың зақымдануы жағдайында, сіңірлік рефлексдерін азайуы немесе жоғалуы.
- Бас айналу

Мишық қызметінің бұзылуының салдарлары

- **Атония (дене еттері тонусының төмендеуі).**
- **Астения (дене еттері күшінің төмендеуі).**
- **Астазия (теңселу, шайқалу).**
- **Асинергия (синхрондық бұзылыстар).**
- **Атаксия (мас адамның жүрісі, бағытталған қимылдың бұзылысы).**
- **Адиадохокинез (сәйкес қимыл әрекеттері орындалмайды).**

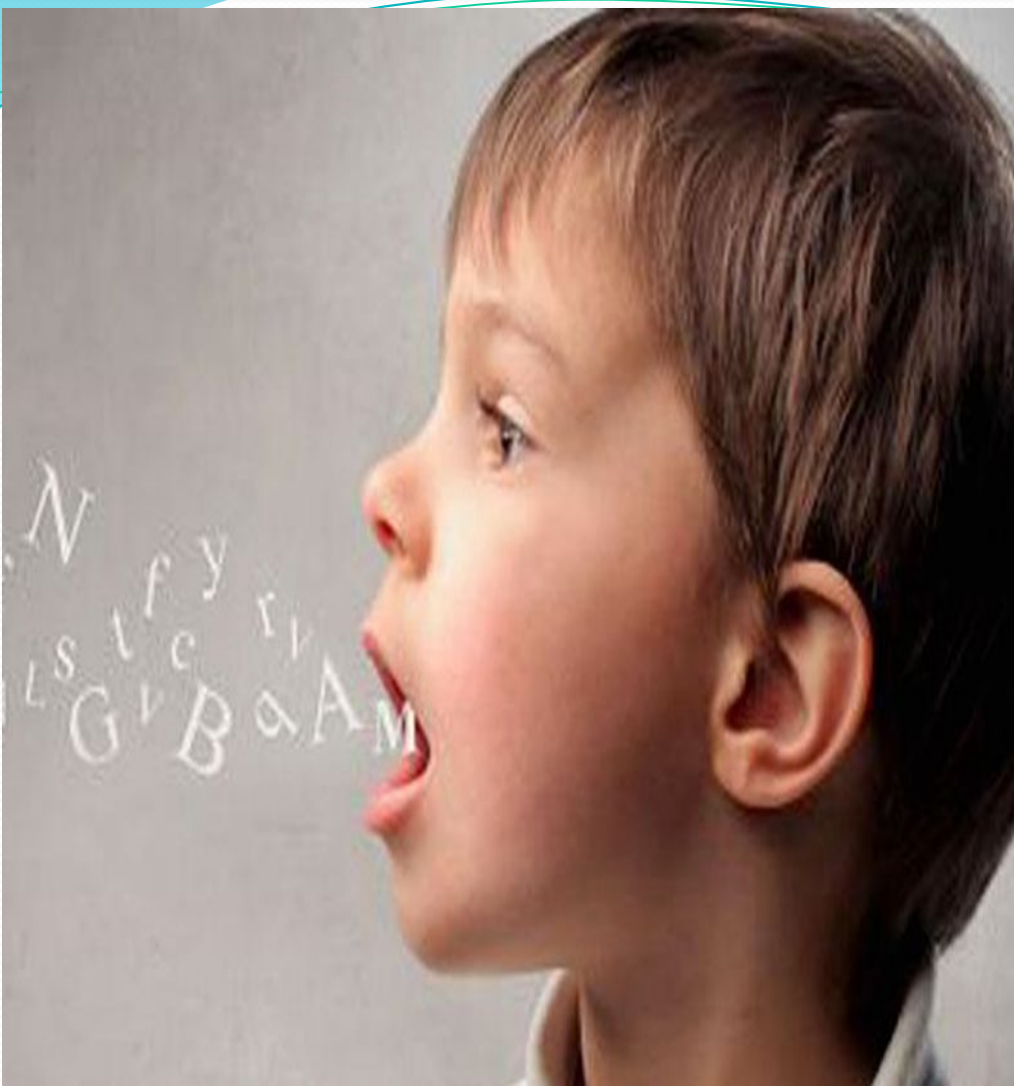
- Интенсивті тремор - бағытталған қозғалыс кезіндегі, нуктеге жету кезінде күшейетін шеткі мүшенің дірілі.
- Нистагм (көз алмаларының треморы)
- Мишықтық дизартрия (баяу, скандирленген сөйлеу)
- Гиперметрия – қозғалыстың шексіздігі

● Атаксия

● Тепе-теңдік бұзылысы.

Қозғалыстар белгісіз сипатқа ие, олар бір-бірінен шамадан тыс сілкіністерге ұшырайды. Пациент тұра алмайды. Мас адам жүрісі

● *Дизартрия*

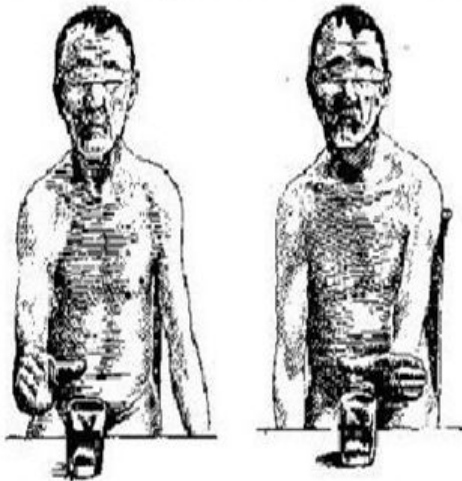
● жүйке тамырларының сөйлеу мүшелерінің жұмысын толық қамтамасыз ете алмауына байланысты сөйлеу қабілетінің бұзылуы

Дисметрия

Нарушение размерности движения, проявляется при совершении целенаправленных движений

Гипометрия - конечность не достигает цели;

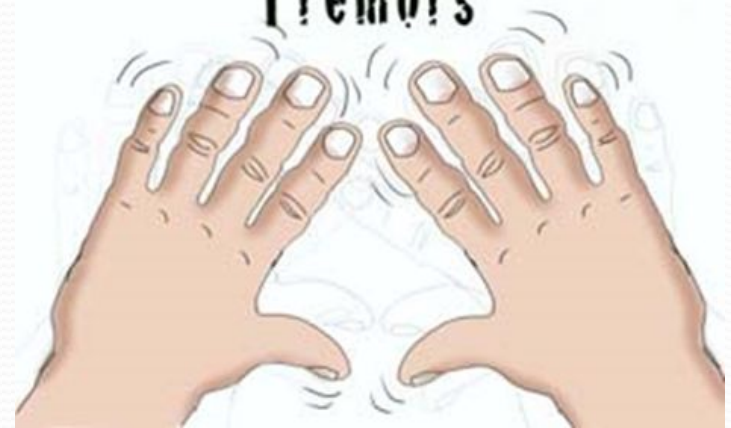
Гиперметрия - проносится мимо нее.

Чрезмерное открытие правой и левой руки при схватывании стакана.

Tremors

– белгілі бір затты ұстау кезінде, науқас артық, ретсіз қимылдар жасайды.

В – жазу бұзылады.

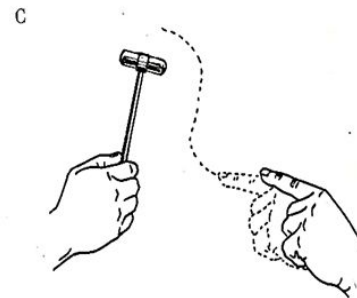
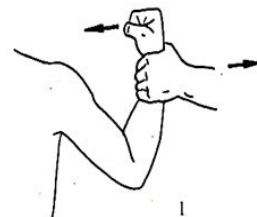
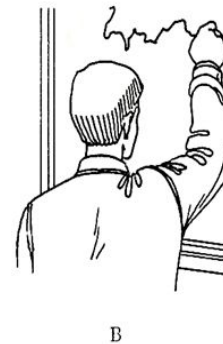
С – Стюарт-Холмса симптомы

1- зерттеуші дәрігер науқастың қолын бүгүге қарсыласады .

2- зерттеуші дәрігер кенет қарсылықты тоқтатып, науқастың қолын жиберсе, науқас қолы иыққа соғылады.

Д – саусақ әдісінде тура тигізе алмайды нуктеге.

Е - адиадохокинез

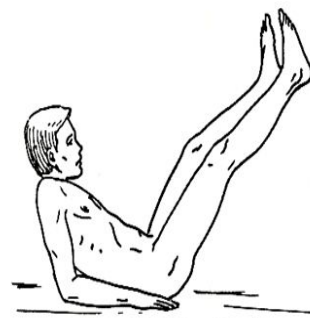
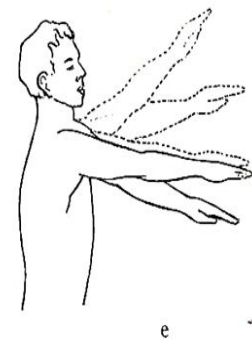
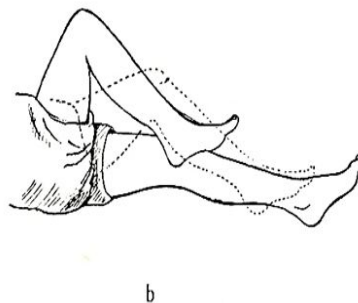
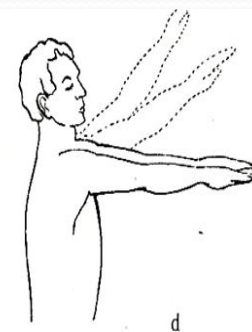
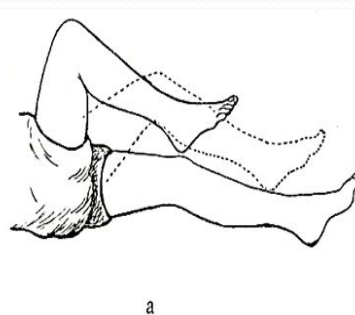

дені сау адамның саусақ тізе пробасын жасауы

в – мишық зақымдануы бар
науқас саусақ тізе пробасын анық
жасай алмайды.

с – тұру симптомы (науқас тұру
кезінде екі аяғын жоғары
көтереді.)

d, e, f - гиперметрия нәтижесінде
науқас көзі жұмулы кезінде,
көтерген немесе созған қолын
қалыпта орнына әкеле алмайды.

– үлкен жарты шар жоғарғы бөлігі бұзылысы (зақымдалған сол немесе оң жақтағы жоғарғы шеткі мүшелердің тепе теңдігінің және синергиясының бұзылысын):

1- саусақ мұрын пробасын жасағанда интенционды тремор болады.

2- гиперметрия

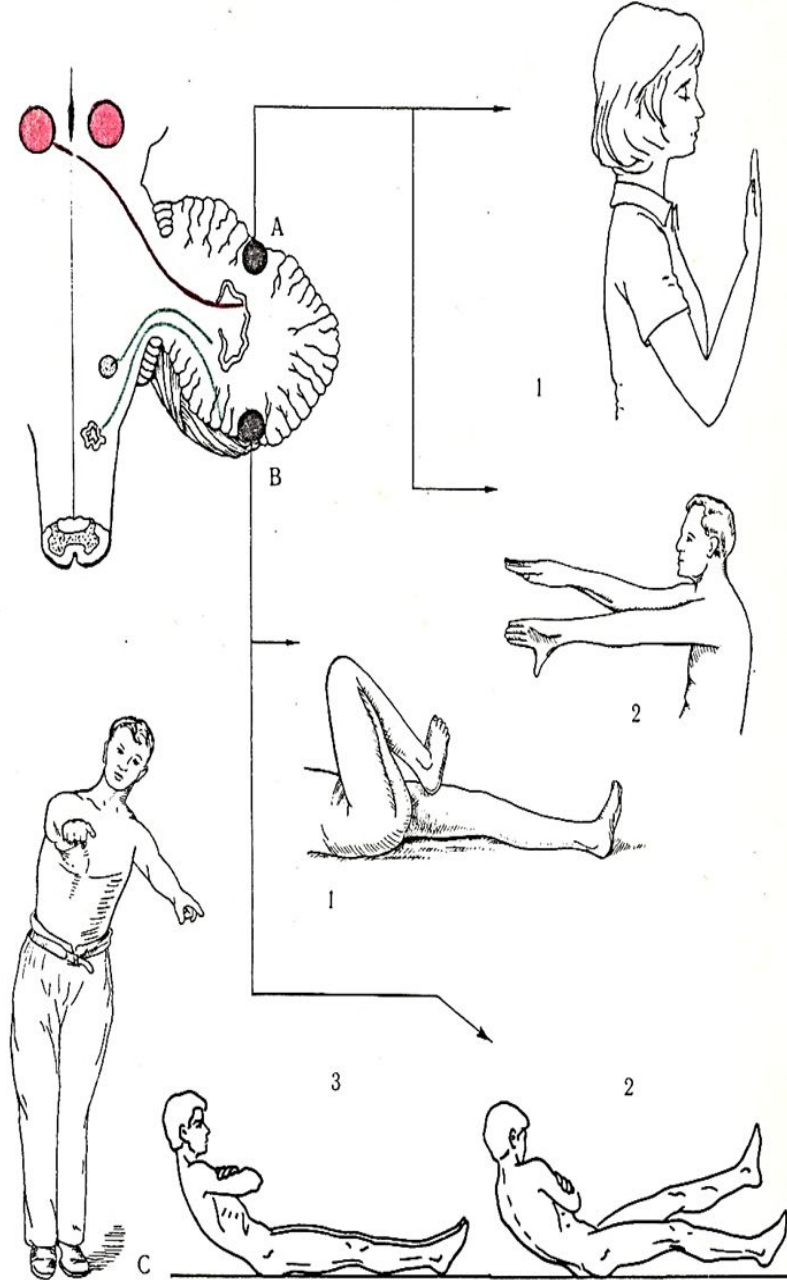
В – үлкен жарты шардың төменгі бөлігі бұзылысы (төменгі шеткі мүшелердің тепе теңдігінің бұзылысы және синергия).

1- науқас зақымданған жақтағы саусақ тізе пробасын жасай алмайды.

2- қолдың көмегінсіз науқас төсектен тұруға тырысқанда, бірдей бір уақытта аяқтары тізе және сан буындарында бүгіледі.

3- дені сау адам қолдың көмегінсіз тұрады.

С – Ромберг пробасын жасағанда науқас зақымданған бетке құлайды

Мишық бұзылысын зерттеу әдістері

Мұрын саусақ пробасы (саусақты дәл тигібеуі)

Саусақ тізе пробасы (гиперметрия)

Нұсқаушы проба (гиперметрия, интенционный тремор)

Пронаторлы проба (гиперметрия, адиадохокинез)

Проба Шильдер – көз жұмулы күйде екі қолды көтеріп, түсіру. (гиперметрия)

Стюарта-Холмс симптомы – симптомының болмауы "обратного толчка".

Асинергия пробалары.

- Қолдың көмегінсіз науқас арқамен жатқан қалыптан отыра алмайды.
- Жүргенде денесі аяқтан қалып отырады.
- Ромберга позасында тұрақты емес, теңселіп, құлап қалуы.

пробасы

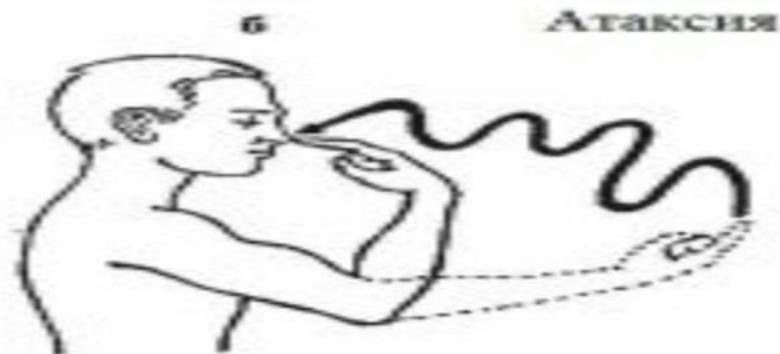
Ромберг позасы

Норма

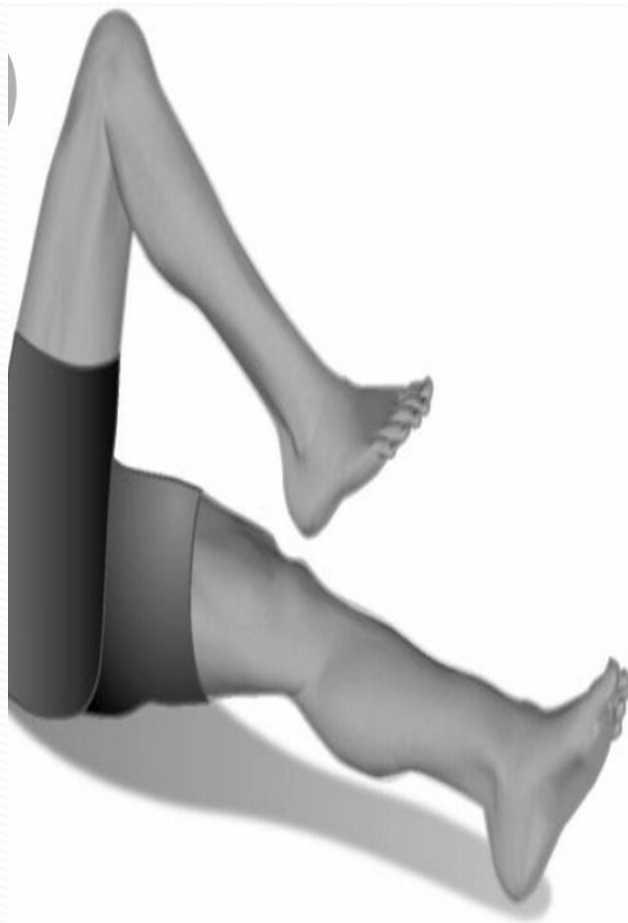

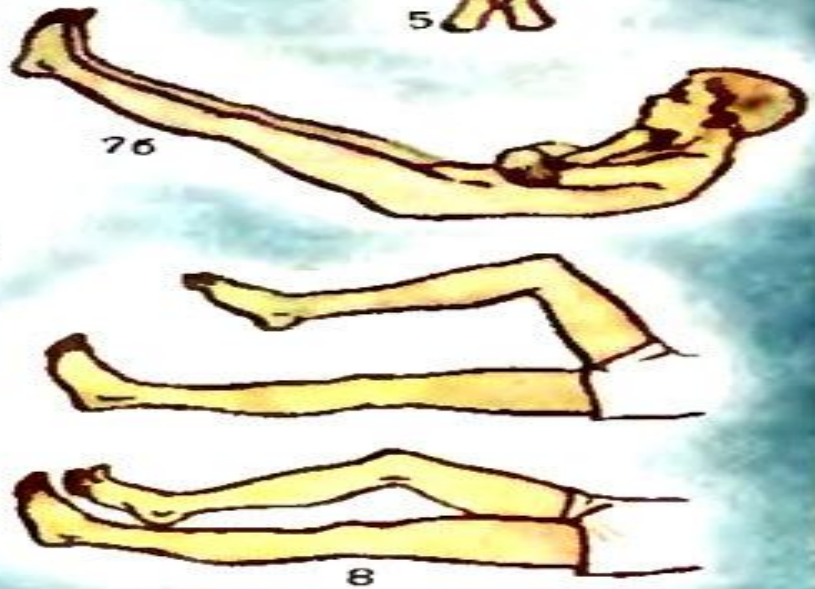
Интенция

Атаксия

Тізе саусақ пробасы

Қолданылған әдебиет

Одинак М.М., Дыскин Д.Е. Клиническая диагностика в неврологии.-СПб., 2007

Ковальзон В. М. Основы сомнологии: физиология и нейрохимия цикла бодрствование-сон.- БИНОМ, 2014.-239с.

Вишневский А. А., Шулешова Н.В. Спинной мозг: (клинические и патофизиологические сопоставления). - Фолиант, 2014.-744с. Никифоров А. С., Гусева М. Р. Офтальмоневрология. -ГЭОТАР-МЕД, 2014.-656с.

Голубев В.Л., Вейн А.М. Неврологические синдромы: Руководство для врачей.-М: МЕДпресс-информ, 2007.-736с